

Szellem a fazékból - Ahol nem csak politika f? a fazékban

2011 november 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A XV. század közepén kiéhezett vallon zsoldosok vették körbe Riquewihrt, az elzászi borvidék legfestőbb városkáját. "Életünket és vérünket!" - ordították a h?s véd?k. "Inkább rizlinget és csülköt" - dörmögte a ravasz polgármester, majd az asszonyokkal choucroute garnie-t (hagyományos elzászi húsos káposztát) készítetett, s csapra verette a boroshordókat.

Számítása bevált: mihelyst degeszre zabálták magukat, a martalócoknak eszük ágában sem volt gyújtogatni. Riquewihrt a bora (és a konyhája) mentette meg. Miként Strasbourgot is. ?k nem ellenálltak, hanem "el lenittak" (és ettek). Úgyhogy a "savanyú káposzta, gólyafészek, gewürztraminer" életre szóló klisék, melyekr?l még az is hallott, aki soha nem járt a Vogézek és a Rajna között fekv? tartományban. (Sem az Európai Parlamentben.

Ráadásul a káposztasavanyító semmivel sem elegánsabb, mint a "paprika-pusztapiroschka"-féle közhely. A különbség csak annyi, hogy miközben mi folyvást szabadulni igyekszünk a "délibábos-csikós-cigányzenés" címkét?l, addig az elzásziak büszkék az övékére. S?t! "Európa átjáróháza" (ahogy magukat nevezik) a baeckeoffe nev? (többféle húsból, rizlinggel kemencében készült) egytáléttel, szarvasgombás libamájpástétommal (a receptet Jean-Pierre Clause találta ki a XVIII. század végén), kougelhopffal (mazsolás kuglóf mézzel), bretzellet (köményes percc) "áll bosszút" hétszáz év véres küzdelmeiért. A németeken éppúgy, mint a franciákon. (Hiszen nem tudni, kit?l is szenvedtek többet.)

A híres jelmondatot: Leben und leben lassen (Élni és élni hagyni) a XX. század vége felé újfajta elzászi bölcsesség váltotta fel: Leben und zahlen lassen! (Élni és fizetni hagyni!) Akár húzhatjuk is a szánkat e merkantilista életfelfogás hallatán, de azt nem tagadhatjuk, hogy remekül m?ködik. A nemzeti g?g szerepét a "nemzeti bugyelláris" vette át: ha egy elzászi vendégl?st?l megkérded, németnek vagy franciának vallja-e magát, rögtön hozza a számlát. (Vagy átvált elzászi dialektusba, amib?l rajtuk kívül senki nem ért egy kukkot sem.) Esetleg egyik lábáról a másikra áll. Mint Elzász jelképes madara, a gólya. Az is azért áll fél lábon (legalábbis Goethe szerint), mert nem tudja eldönteni, hová is tartozik. Nem csoda, hiszen a gall kakas és a német sas titkos nászából született.

A politikusok persze számtalanszor döntöttek (helyette). A világhír? strasbourgi karikaturista, Tomi Ungerer nagyapja például négyszer cserélt nemzetet. 1871-ben - amikor Bismarck elfoglalta Elzászt - német lett. 1918-ban francia, 1940-ben újra német, 1945-ben ismét francia. Közben ki sem mozdult a pincéjéb?l. Hasonló sorsot ért meg az egyik legnagyobb francia szakács, a tavaly 84 éves korában elhunyt Paul Haeberlin is. Miután 1881-ben épült családi éttermüket a második világháború idején felrobbantották, Haeberlin 1950-ben újat alapított Auberge de l'III néven. Az álmos kis falu, Illhausern az ingyencek zarándokhelye lett (1967-ben kapta meg, és ma is ?rzi a három Michelin-csillagot).

Sokak szerint persze már a gasztronómia is a gall hovatarozás bizonyítéka. Közéjük tartozik Napóleon, aki kijelentette, hogy az elzásziak ereiben francia vér folyik. Bismarck szerint viszont német vér. Szegény elzásziak úgy gondolják, hogy ha folyik is bennük még valami, semmiképp nem vér, legfeljebb tramini. Esetleg pinot blanc, talán muscat d'Alsace. Tokay pinot gris már biztosan nem (legfeljebb titokban), mert azt hungarikumnak min?sítették.

Szerencsére borból több terem, mint amennyit el tudnak adni, ezért egy vérbeli elzászi (lett légyen germán fattyú vagy gall ivadék) soha életében nem iszik más ned?t, csak elzászit. Erre biztatja ?ket a szarkasztikus humoráról ismert honfitársuk, Michel Charvet is: "Ha piálok, meghalok. Ha nem piálok, meghalok. Akkor már inkább piálok és meghalok, mintsem hogy ne piáljak, és mégis meghaljak."

Vinkó József, hetivalasz.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló